

Grunnleggende

Denne boken inneholder alt du trenger for å komme igang i Oslo politidistrikt.

- Ute i felt
- Oppdrag og hendelser
- Farenivåene
- Prosessering
- Klage på betjent
- Samarbeid med andre etater
- Øvelser

Ute i felt

Når du er ute i felt, representerer du politiet og opprettholder offentlig trygghet. Vi har klare forventninger til hvordan tjenestepersonell skal opptre.

Status i CAD (Ledig/opptatt)

- **Riktig status til enhver tid:** Alle betjenter skal alltid ha korrekt status i CAD-systemet. Marker deg som "Ledig" når du er klar for oppdrag og ikke opptatt med andre oppgaver. Hvis du er i en situasjon der du ikke kan ta imot nye oppdrag, sett statusen til "Opptatt".
- **Oppdatering av status:** Oppdater statusen regelmessig, spesielt når du avslutter et oppdrag, ankommer et nytt sted, eller er utilgjengelig. Dette sikrer at operasjonssentralen har en oppdatert oversikt over tilgjengeligheten din. Skriv også i dispatch dersom du går utilgjengelig på annet grunnlag en oppdrag.

Oppførsel

- **Profesjonalitet:** Du representerer politiet når du er i tjeneste. Det er forventet at du opptrer profesjonelt, med respekt og integritet i møte med publikum og kollegaer. Unngå upassende språkbruk og vær bevisst på hvordan dine handlinger kan oppfattes.
- **Respekt og rolig opptreden:** Hold en rolig og respektfull tone, spesielt i stressende situasjoner. Din adferd påvirker hvordan publikum ser på politiet, så det er avgjørende å opptre korrekt til enhver tid.
- **Samarbeid:** Vær løsningsorientert og samarbeid med kollegaer. Informer andre enheter og innsatsledere om observasjoner og endringer i situasjonen som kan påvirke operasjonen.

Samband

- **Alltid på samband:** Alle betjenter skal være på riktig sambandskanal gjennom hele vekten. Dette er din primære kommunikasjonslinje med operasjonssentralen og andre betjenter i felt.
- **Lytt og bidra aktivt:** Følg med på samtalen og bidra med nødvendig informasjon når det er relevant. Samband er ikke en plattform for uformell prat – kun viktig og relevant

kommunikasjon skal foregå her.

- **Klare og korte meldinger:** Når du kommuniserer på sambandet, hold meldinger korte og tydelige. Unngå overflødig informasjon og sørg for at beskjedene dine er enkle å forstå.
- **Respekter sambandet:** Vis respekt for sambandet ved å unngå avbrytelser, vente på din tur til å snakke, og aldri bruke sambandet til personlig eller uoffisiell kommunikasjon.

Uniform:

- Standard uniform skal alltid benyttes i felt uten noen andre modifikasjoner. Unntak gjelder Hønefoss politidistrikt som har egne regler.

Ved å følge disse forventningene sikrer vi at operasjoner i felt utføres på en effektiv, sikker og profesjonell måte, og at vi opprettholder tilliten og respekten til politiet blant publikum.

Oppdrag og hendelser

Hver dag rykker politiet ut på hundrevis av hendelser i hovedstaden og områder rundt. Hendelser defineres som oppdrag hvor betjenter rykker ut.

Tildeling av oppdrag

Dersom en melding kommer inn, så kan du kobles opp til oppdraget basert på noen forskjellige ting:

- **Er 01 aktiv?** Da kobler 01 deg opp til oppdraget og bestemmer hvem som rykker ut til det.
- **Er ikke 01 aktiv?** Ta initiativ selv og si at du rykker ut over sambandet.

Når du er på et oppdrag skal du kalle opp om du reiser ut, når du ankommer og når du drar. Dette er for at 01 eller andre betjenter skal ha oversikt over hvem betjenter som er på stedet.

Ankomst

Før du ankommer et oppdrag, sørg for å være godt forberedt på hva som kan møte deg. Hvis det er informasjon om våpenobservasjoner eller annen potensiell fare, hold tilstrekkelig avstand til situasjonen er avklart. Vurder tilgjengelige ressurser og sikkerhetstiltak, og vær klar til å tilpasse tilnærmingen basert på oppdatert informasjon fra innsatsleder eller operasjonssentralen.

Er det ingen OPL eller innsatsleder på stedet? Se etter aktiv innsatsleder, spør om de kan gå inn som OPL - hvis ikke, gå inn selv. OPL er helt sentralt på et hvert oppdrag.

Egen talegruppe

Det anbefales å tildele en egen talegruppe til enhvert oppdrag som krever mye sambandstrafikk. Det er fordi primærsambandet blir overbelastet med sambandskommunikasjon som er isolert til et oppdrag.

OPL tildeler en talegruppe og alle enheter på stedet kobler opp mot den.

Legg ut talegruppen du går over på i Dispatch.

Vurdering av trusselnivå

Trusselnivået vurderes basert på en rekke faktorer, inkludert:

- **Observasjoner fra stedet:** Informasjon om synlige våpen, mistenkte personer, eller andre farer som kan øke trusselnivået.
- **Melding fra operasjonssentralen:** Informasjon om tidligere hendelser, tidligere relaterte trusler, eller kjente konflikter i området.
- **Antall involverte personer:** Vurder antall mistenkte og sivile på stedet, da flere personer kan øke risikoen og kompleksiteten.
- **Geografiske forhold:** Ta hensyn til stedets utforming og tilgangen til fluktveier eller skjul for mistenkte.
- **Tidligere historikk:** Historikk om vold, trusler eller andre hendelser på stedet som kan indikere høyere risiko.

Alle faktorer bør vurderes i samarbeid med innsatsleder og operasjonssentralen for en nøyaktig trusselvurdering og riktig beslutningstaking før inngripen.

Isolering av faren

Å isolere faren er et kritisk steg i håndtering av trusselsituasjoner. Ved å avgrense området rundt trusselen kan politiet oppnå bedre kontroll, beskytte sivile, og minimere risiko for eskalering. Isolering innebærer en rekke tiltak for å sikre at trusselen ikke sprer seg, samtidig som politiet kan forberede neste steg i operasjonen.

Tiltak for å isolere faren:

- **Avsperring av området:** Opprett sikkerhetssoner rundt trusselområdet med sperrebånd og strategisk plasserte politienheter. Dette begrenser tilgang og holder nysgjerrige sivile på avstand.
- **Evakuering av sivile:** Flytt personer ut av fareområdet og til trygge steder. Sikre at evakueringen skjer rolig og kontrollert for å unngå panikk.
- **Kontroll av fluktveier:** Overvåk og kontroller potensielle fluktveier for å hindre mistenkte fra å forlate området. Dette gjør det enklere å begrense situasjonen til ett sted.
- **Strategisk posisjonering:** Sørg for at politibetjenter er plassert på sikre steder som gir oversikt over trusselområdet uten å sette dem selv i fare. Plasseringen bør gi dekning og sikte, men unngå unødvendig eksponering.
- **Koordinering med innsatsleder og operasjonssentralen:** Samarbeid med innsatsleder og operasjonssentralen (01) for å få løpende oppdateringer og justere tiltakene etter utviklingen i situasjonen.

Fordeler med isolering:

- Gir politiet bedre kontroll over situasjonen.
- Reduserer risiko for skade på sivile og betjenter.
- Forhindrer eskalering ved å begrense mistenktes bevegelsesfrihet.
- Skaper en sikker ramme for å vurdere neste steg, som forhandling eller inngripen.

Isolering av faren gir politiet nødvendig tid og rom til å håndtere situasjonen på en sikker og kontrollert måte, og legger grunnlaget for en tryggere og mer effektiv håndtering av trusselen.

Rapport

Etter hvert oppdrag skal det skrives en rapport som følger standardene til påtalemyndigheten. Rapporten skal være ryddig, detaljert og lett forståelig for alle involverte i videre behandling av saken. Rapportskrivning er delt inn i to hovedtyper:

1. Rapport

- Dette er en samlet beskrivelse av oppdraget og hendelsesforløpet.

- Inkluderer oversikt over hele hendelsen, alle involverte parter, gisselsituasjoner, involverte betjenter, og øvrige relevante detaljer.
- Formålet er å gi en helhetlig fremstilling av hva som skjedde under oppdraget.

2. **Hendelse**

- Dette er en detaljert beskrivelse av enkeltpersoner (gjerningspersoner) og deres spesifikke roller i oppdraget.
- Hver gjerningsperson skal ha sin egen “hendelse” som inkluderer informasjon om deres involvering, handlinger og relaterte siktelser.
- Hendelser knyttes til hovedrapporten, slik at en samlet oversikt over gjerningspersonene og deres individuelle roller er lett tilgjengelig.

Ved å skille mellom en samlet **rapport** og enkeltstående **hendelser**, sikrer politiet at all informasjon om oppdraget er dekket, samtidig som detaljene om hver gjerningspersons involvering blir grundig dokumentert og lett å referere til i rettslige prosesser.

Visste du at dårlig skrevet hendelser og rapporter kan føre til at du mister ditt juridiske kurs?
Rapporter og hendelser er **helt sentrale** for å straffeforfølge mistenkte.

Farenivåene

Farenivåene er på plass for å representere trusselnivået i byen og si noe om hvor mye tjenesteutstyr som skal ut i felt per betjent.

Grønt

Dette indikerer at det er rapportert om en normal mengde skyteepisoder, gisselsituasjoner og ran. Generelt sett er det rolig på gatene. Dette er det laveste farenivået.

Grønt farenivå innebærer:

- Kun to skuddsikre vester tilgjengelig, én hver betjent og én ekstra i bilen.
- Maksimalt tillatt antall pistolskudd (9 mm) er 100.
- Klasse 2-våpen skal bæres i hylster.
- Klasse 3-våpen skal ikke tas med ut i felt.
- Patruljering alene er ikke tillatt for studenter.

Gult

Dette representerer det midterste farenivået. Det innebærer økt aktivitet med mange rapporterte skyteepisoder og ran. Dette farenivået skal kun benyttes i unntakstilstander og skal ikke vare lenger enn maksimalt 7 dager.

Gult farenivå innebærer:

- Maksimalt tillatt antall pistolskudd (9 mm) er 200.
- Maksimalt tillatt antall SMG-/rifleskudd (acp/9mm/5.56x45) er 250.
- Klasse 2-våpen skal kun tas frem ved trussel, eller hvis møtt med klasse 2 av sivilister.
- Klasse 3-våpen skal oppbevares i bilen, med kun ett per bil.
- Patruljering alene er ikke tillatt for studenter, og det anbefales å ha en makker.

Oransje

Dette er det nest høyeste farenivået. Det indikerer en alvorlig situasjon med mange skyteepisoder, kontinuerlig politiaktivitet, ransmeldinger eller et opprør som pågår. Dette farenivået skal kun benyttes i unntakstilstander og skal ikke vare lenger enn maksimalt 5 dager.

Oransje farenivå innebærer:

- Maksimalt tillatt antall pistolskudd (9 mm) er 300.
- Maksimalt tillatt antall SMG-/rifleskudd (acp/9mm/5.56x45) er 350.
- Klasse 2-våpen skal kun tas frem ved trussel, eller hvis møtt med klasse 2 av sivilister.
- Klasse 3-våpen skal oppbevares i bilen, med kun ett per bil.
- Betjenter skal operere i par.
- Tango skal ikke brukes i felt.
- X-ray kan **kjøre alene i race, sammen med minst to andre enheter til enhver tid.**

Rødt

Dette er det høyeste farenivået. Det indikerer en alvorlig situasjon med mange rapporterte skyteepisoder, ransmeldinger eller et pågående opprør. Dette farenivået skal kun benyttes i unntakstilstander og skal ikke vare lenger enn maksimalt 72 timer. Bruk av rødt farenivå krever godkjenning fra ledelsen, og beredskapstroppen skal informeres om situasjonen.

Rødt farenivå innebærer:

- Maksimalt tillatt antall pistolskudd (9 mm) er 300.
- Maksimalt tillatt antall SMG-/rifleskudd (acp/9mm/5.56x45) er 350.
- Klasse 2-våpen skal være synlig med mindre annet blir instruert av høyeste enhet eller 01.
- Klasse 3-våpen skal tas med, det skal maksimalt være to klasse 3-våpen per bil.
- Beredskapstroppen kan bli synlig dersom operasjonssentralen anser det som nødvendig.
- Betjenter skal operere i par.
- Tango skal ikke brukes i felt.

Våpenklassifisering

Klasse 1: Nærkampvåpen

- **Kniv:** Et lite verktøy eller våpen med en skarp egg, vanligvis laget av metall, som brukes til kutting, skjæring og annet presist arbeid.
- **Batong:** En lang, stiv stokk vanligvis laget av tre eller metall, brukt som et slagvåpen eller for kontroll og tvang i politi- eller sikkerhetsarbeid.
- **Balltre:** En massiv, sylindrisk klubbe vanligvis laget av tre, brukt som et slagvåpen, spesielt i kampsport eller som en del av hjemmeforsvar.
- **Machete:** Et langt, bredt knivlignende verktøy med en skarp egg, vanligvis brukt til kutting av vegetasjon eller som et landbruksverktøy, men kan også brukes som et våpen.

Klasse 2: Håndpistoler

- **Flock 19:** En standard semi-automatisk pistol populær for sitt pålitelighet.
- **Heavy Pistol:** En kraftigere håndpistol med høyere skadepotensialitet.
- **Ceramic Pistol:** En lett pistol med keramiske komponenter for lettere skjuling.
- **MKII Pistol:** En oppgradert versjon av standard pistolen med forbedret presisjon og skade.
- **Sig P320:** En modulær semi-automatisk pistol kjent for sin presisjon.
- **Heavy Revolver:** En kraftig revolver kjent for sin høye skade og presisjon. Den har en lavere skuddhastighet sammenlignet med semi-automatiske pistoler, men kompenseres med sin økte stoppkraft og pålitelighet.

Klasse 3: SMG, PDW og Kortløpede Hagler

- **Tec-9:** En kompakt, helautomatisk pistol som ofte brukes i nærkamp.
- **UMP:** En universell maskinpistol kjent for sin pålitelighet og håndterbarhet.
- **UZI:** En kompakt SMG kjent for sin brukervennlighet og effektivitet i nærkamp.
- **Gusenberg:** En vintage SMG med høy skuddtakt, inspirert av Thompson M1928.
- **AKS-74u:** En kortløpet versjon av AK-74, designet for nærkamp og mobilitet.
- **Dobbelbarrel Shotgun:** En kraftig hagle med to løp for maksimal skade på kort avstand.
- **Sawn-off Shotgun:** En modifisert hagle med kortere løp for lettere håndtering og skjuling.

- **MCX Rattler:** En kompakt, modulær rifle designet for fleksibilitet og nærkamp.
- **MP5:** En stabil maskinpistol, laget for nærkamp og effektivitet.

Klasse 4: Rifler, Karabiner og Pump Shotgun

- **HK416:** En moderne, modulær rifle kjent for sin pålitelighet og presisjon.
- **AK-74:** En klassisk rifle brukt av mange militære styrker rundt om i verden.
- **M16:** En standard militærrifle kjent for sin presisjon og allsidighet.
- **Pump Shotgun:** En allsidig hagle kjent for sin pålitelighet og effektivitet i nærkamp.

Klasse 5: Tunge og Spesialvåpen

- **Rocket Launcher:** Et kraftig våpen som skyter eksplosive raketter.
- **Heavy Sniper MKII:** En presisjonsrifle med høy skade og lang rekkevidde.
- **Minigun:** Et tungt maskingevær med svært høy skuddtakt, brukt til å gi kontinuerlig ilddekning.

Prosessering

Når en betjent er tatt inn etter å ha gjort en kriminell handling, skal de prosesseres etter Påtalemyndighetens retningslinjer.

Når en politibetjent gjennomfører en arrestasjon, er det avgjørende at han eller hun følger en rekke prosedyrer for å sikre at alt skjer i henhold til loven og ivaretar både den arresterte personens rettigheter og politiets ansvar.

Først må politibetjenten informere den arresterte om hvorfor de blir arrestert. Dette innebærer å gi en klar forklaring på årsaken til arrestasjonen, samt å opplyse om deres rettigheter. Det er viktig å informere den arresterte om retten til å forholde seg taus, samt retten til å kontakte en advokat. Denne informasjonen er essensiell for å sikre at den arresterte forstår situasjonen og sine rettigheter i henhold til loven.

Når informasjonen er gitt, vil politibetjenten gjennomføre en sikkerhetssjekk av den arresterte. Dette inkluderer en kroppsvisitasjon for å sikre at personen ikke bærer våpen, ulovlige stoffer eller annet farlig utstyr som kan utgjøre en risiko for både betjenten og andre. Hvis det anses nødvendig, kan håndjern bli brukt for å hindre flukt eller for å beskytte betjenten og andre under transporten.

Etter at arrestasjonen er fullført, skal den arresterte transporteres til politistasjonen. Politibetjenten må sørge for en sikker transport, enten ved hjelp av politibil eller annet godkjent transportmiddel. Under transporten er det viktig å holde kontinuerlig overvåkning på den arresterte for å sikre at vedkommende ikke utgjør noen fare for seg selv eller andre.

Ved ankomst til politistasjonen skal politibetjenten bekrefte identiteten til den arresterte. Dette gjøres ved hjelp av gyldige identifikasjonsdokumenter, som ID-kort eller førerkort. Samtidig må politibetjenten registrere personens data i systemet og notere tidspunktet for arrestasjonen. I denne fasen er det også vanlig å beslaglegge den arresterte personens eiendeler, som lommebok, telefon, nøkler og andre gjenstander. Disse eiendelene må oppbevares trygt mens den arresterte er i politiets forvaring, og det bør lages en kvittering for de beslaglagte gjenstandene.

Når den arresterte er registrert, kan politibetjenten begynne prosessen med å innhente informasjon. Dette kan inkludere et avhør, der betjenten gir en kort orientering om saken og stiller spørsmål for å få klarhet i omstendighetene rundt arrestasjonen. Det er viktig at denne prosessen skjer på en lovlig og etisk måte. I tillegg bør politibetjenten vurdere behovet for en helseundersøkelse av den arresterte, spesielt hvis det er mistanke om at personen er påvirket av alkohol eller narkotika. I slike tilfeller skal helsepersonell involveres for å sikre den arresterte personens helse og velvære.

Etter at informasjonen er innhentet, skal den arresterte plasseres i en midlertidig celle mens saken vurderes videre. Politibetjenten må sørge for å observere den arresterte for å forhindre at vedkommende skader seg selv eller andre. Det er også viktig å sørge for at den arresterte får nødvendig tilgang til mat, vann og eventuelle medisiner.

Til slutt må politibetjenten fullføre en detaljert rapport om arrestasjonen. Rapporten bør inneholde all relevant informasjon, inkludert observasjoner og hendelsesforløp. Det er avgjørende at alt dokumenteres nøyaktig, da dette kan være viktig i videre saksbehandling. Politibetjenten må også vurdere om den arresterte skal videre til avhør, rettsmøte, eller om de skal løslates med eller uten videre pålegg. Gjennom hele prosessen må politibetjenten handle i tråd med loven, opprettholde profesjonell integritet, og sikre den arresterte personens rettigheter.

I kortere trekk og i slavisk versjon er det slik:

- **Arrestasjon:**

- **Informere om arrestasjonen:** Fortell den arresterte om årsaken til arrestasjonen, og informer dem om rettighetene deres, inkludert retten til å være stille og retten til advokatbistand.
- **Sikkerhetssjekk:** Gjennomfør en kroppsvisitasjon for å sikre at personen ikke har våpen, ulovlige stoffer, eller annet farlig utstyr.
- **Håndjern:** Dersom det anses nødvendig, sett på håndjern for å forhindre flukt eller farlige handlinger.

- **Transport til stasjon:**

- Sørg for sikker transport til politistasjonen, enten ved hjelp av politibil eller annen godkjent transportmiddel. Hold kontinuerlig overvåkning for å sikre at personen ikke utgjør noen fare for seg selv eller andre.

- **Innkomst og registrering:**

- **Identifikasjon:** Bekreft identiteten til personen ved hjelp av ID-kort, førerkort, eller annet gyldig identifikasjons middel.
- **Dokumentasjon:** Registrer personens data i systemet og noter tidspunkt for arrestasjonen.
- **Beslagleggelse av eiendeler:** Fjern personlige eiendeler som lommebok, telefon, nøkler, og andre eiendeler for å sikre disse mens de er i politiets forvaring. Lag en kvittering for beslaglagte eiendeler.
- **Informasjonsinnhenting:**
  - **Avhør:** Gi en kort orientering om saken og gjennomfør et avhør hvis det er hensiktsmessig, basert på situasjonen og juridiske rammer.
  - **Helsevurdering:** Sjekk den arresterte for eventuelle skader eller behov for medisinsk hjelp. Hvis personen er påvirket av alkohol eller narkotika, skal helsepersonell involveres om nødvendig.
- **Plassering i cellen:**
  - Etter innhenting av informasjon, plasser den arresterte i en midlertidig celle mens saken vurderes videre. Sørg for å observere vedkommende for å sikre at ingen skader seg selv eller andre.
- **Saksbehandling og dokumentasjon:**
  - **Rapportering:** Fullfør rapporten med all informasjon om arrestasjonen, observasjoner, og hendelsesforløp. Dokumenter alt nøyaktig.
  - **Videre prosessering:** Vurder om personen skal videre til avhør, rettsmøte eller løslates med eller uten videre pålegg.

Klage på betjent

Politiet har et eget klageorgan som går under navnet Mike, som består av politiinspektører som behandler klagesaker som er sendt inn fra sivile, betjenter eller ledelsen.

Mike samarbeider tett med politiledelsen og spesialenheten i behandlingen av klagesaker på alt fra betjenter til avdelingsledere - og alle klager skal derfor sendes til dem.

Interngransking

Interngransking refererer til prosessen der politiet undersøker seg selv for å avdekke eventuelle uregelmessigheter, feil eller brudd på prosedyrer innen egen organisasjon. Dette kan skje i forbindelse med klagesaker eller når det oppstår hendelser som kan reise spørsmål om betjentes eller avdelingers oppførsel.

Interngransking er viktig for å opprettholde tilliten til politiet som en rettferdig organisasjon. Det gir en mulighet for refleksjon og læring, og sikrer at politiet tar ansvar for sine handlinger. Ved å identifisere og håndtere problemer internt, kan politiet forbedre kvaliteten på tjenesten og forebygge fremtidige hendelser.

Veiledning

Politiinspektører har en sentral rolle i å veilede betjenter i riktig retning basert på politimanualen sine retningslinjer og bestemmelser. De veileder også ledelsen i noen klagesaker, og samarbeider rett med dem.

Inspektører gjennomfører kontroller i felt for å avdekke tjenestefeil eller brudd på politimanualen, med et formål om å veilede og forebygge.

Tjenesteprikker

Mike, sammen med politiledelsen har autoritet til å utdele tjenesteprikker til betjenter, uavhengig av avdeling eller gradering. Det er egne retningslinjer på plass for prikklegging av betjenter, men du kan motta prikker for:

- Dårlig holdning
- Brudd på politimanualer
- Brudd på politiets protokoller
- og flere regelbrudd, kan prikk legges.

Les mer om tjenesteprikker og hvordan det påvirker en betjent her: [Tjenesteprikker](#)

Tjenesteveien

Ved saker på politibetjenter, skal generelt sett alltid Mike kontaktes med unntak av følgende:

- *Mike-betjenter*: Mike-ledelsen i samarbeid med Politiledelsen
- *Mike-ledelsen*: Politiledelsen
- *Politiledelsen*: Spesialenheten
- *Spesialenheten*: Politidirektoratet eller Leder for Spesialenheten.

Samarbeid med andre etater

Samarbeid med andre nødetater er avgjørende for en effektiv respons på ulykker og krisesituasjoner. AMK (Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral) skal involveres ved medisinske nødsituasjoner eller når helsepersonell er nødvendig på stedet. God kommunikasjon og samarbeid bidrar til rask og koordinert innsats.

Øvelser

Alle øvelser, enten de er planlagt som opplæring eller som simulering av nødssituasjoner, må godkjennes av Politiledelsen på forhånd. Øvelsene skal være godt planlagt og gjennomføres i henhold til gjeldende retningslinjer og prosedyrer. Dette sikrer at mannskapet er godt trent og forberedt på virkelige situasjoner.

Politiet gjennomfører både planlagte og uplanlagte øvelser regelmessig. Alle øvelser skal godkjennes av politiledelsen.